

Afscheid van Prof. Dr. P. G. Janssens, 17 december 2005

Beste Familie Janssens, beste vrienden van Pieter-Gustaaf,

Mag ik in de eerste plaats het medeleven overbrengen van de raad van bestuur, alle huidige en gepensioneerde medewerkers, en de vele partners in zuid en noord van het Instituut voor Tropische Geneeskunde die Prof. Janssens zo warm in het hart gedragen hebben.

Als kleine en verre leerling is het maar met schroom dat ik hier namens het ITG hulde breng aan Pieter-Gustaaf Janssens. Hij was werkelijk een zeer uitzonderlijke man, een reus onder ons dwergen. Als directeur tussen 1957 en 1976 laveerde hij het ITG door de moeilijkste periode van haar bestaan. Zonder zijn visie, doorzettingsvermogen en intellectuele kracht zou het ITG van vandaag niet bestaan.

Tegelijk was hij ook zijn tijd ver vooruit. Bij lezen van de 100 jarige geschiedenis van het ITG, die we volgend jaar vieren, kwam ik meer dan ooit onder de indruk van de analyse die Prof. Janssens destijds al maakte over de opdracht van het post-koloniale ITG. Onderzoek en kennisvergaring, opleiding van experts uit het zuiden, versterking van de autonome capaciteiten van de ontwikkelingslanden, interuniversitaire positionering, rationalisering en democratisering van beleid en bestuur: het waren toen welhaast revolutionaire begrippen in de gevestigde academische en politieke orde. Pas nu, aan het begin van de 21ste eeuw, zijn de tijdsgeest en het ITG klaar om zijn erfenis volledig uit te voeren. Prof. Janssens speelde geen schoonmoeder voor zijn opvolgers, maar af en toe liet hij met een goedkeurende hoofdknik of opmerking zijn instemming kennen; een grotere aanmoediging kan zich men niet indenken.

Prof. Janssens legde trouwens zelf de fundamenten van het hedendaagse ITG, met de inrichting van toen volstrekt innovatieve departementen en onderzoekslijnen voor Volksgezondheid, Diergeneeskunde en Microbiologie, zonder welke het ITG van vandaag ondenkbaar zou zijn. Hij had daarenboven het al te zeldzame vermogen van de echte groten om zich te omringen met sterke figuren, en samen met hen jonge talenten te herkennen en op weg te zetten. Zo zorgde hij ervoor dat een nieuwe generatie de kwaliteit en de wereldfaam van het ITG verder zette. Op haar beurt is deze nu zijn erfenis weer aan het overdragen aan een volgende, veelbelovende generatie. Prof. Janssens is dus een van die mensen die werkelijk blijven doorleven, niet alleen in de structuren van het Instituut maar ook in uitwaaiende en zichzelf

vermenigvuldigende generaties van tropicalisten, allen gebonden en herkenbaar als lid van de invloedrijke gedachteschool die onder Prof. Janssens tot stand kwam.

Prof. Janssens was ook een - letterlijk - ontzagwekkende clinicus, wetenschapper en leraar. Hij wist werkelijk alles van tropische geneeskunde. Zijn monumentale werk, *Health in Central Africa*, is niet alleen een onvoorstelbaar naslagwerk over ziekte en gezondheidszorg in onze vroegere koloniën; elk hoofdstuk is op zich een standaardwerk, en dit over elk mogelijk gezondheidsprobleem in de tropen. Terwijl anderen nauwelijks de evoluties in een welbepaald aspect van een enkele ziekte kunnen volgen, was hij lid van de expert comités van de wereldgezondheidsorganisatie voor vrijwel alle belangrijke tropische ziekten.

Ik en velen hier aanwezig kunnen persoonlijk getuigen van de genereuze wijze waarop hij zijn fenomenale eruditie, en ook auteurschappen, deelde met jonge onderzoekers, en de eenvoudige manier waarop hij ons met een paar woorden voor het leven kon motiveren en zelfvertrouwen geven. Tot aan zijn dood bleef hij op deze wijze jongeren steunen en aanmoedigen. Een paar dagen geleden nog nodigde hij een van onze pas gedoctoreerde Congolese collega's uit om in het ziekenhuis langs te komen en zijn proefschrift met hem te bespreken. Het lag op het kastje naast zijn doodsbod.

Beste aanwezigen,

Vorige maand verkoos Vlaanderen Broeder Damiaan en Dr. Paul Jansen tot de grootste Belgen in de geschiedenis. Broeder Damiaan verpersoonlijkte de solidariteit in inzet voor de minstbedeelden en de verontwaardiging over de ongelijkheid in de wereld, Dr. Paul Jansen het genie en de bezieling om er door wetenschappelijke vernieuwing wat aan te doen. Ik was toen getroffen dat de Vlaamse bevolking precies deze twee basiswaarden van het ITG zo hoog inschatte. Als geen andere verenigde Prof. Paul Gustaaf Janssens deze eigenschappen ook als persoon. Zelfs zonder verkiezing gedenken wij hem als een groot wereldburger, die zijn sporen over vele generaties van gezondheidswerkers in noord en zuid zal nalaten, en via hen zal blijven bijdragen aan de gezondheidszorg en de waardigheid van miljarden mensen. Het spijt ons zeer dat hij de honderdste verjaardag van het ITG niet met ons zal kunnen vieren. In ons hart en in onze gedachten zal hij echter de hoofdacteur en de eregast zijn; ons aller meester, leraar en vriend.

Bruno Gryseels, directeur ITG

17 december 2005